

Jan Wolkers

Jan Hendrik Wolkers (Oegstgeest, 26 oktober 1925 – Westermient, 19 oktober 2007) was een Nederlands schrijver, beeldhouwer en schilder. Hij werd bekend met de romans *Terug naar Oegstgeest* (1965) en *Turks fruit* (1969). Hij weigerde verscheidene prijzen, waaronder de Constantijn Huygens-prijs (toegekend 1982) en de P.C. Hooft-prijs (1989).

In weerwil van zijn grote bekendheid als schrijver heeft Wolkers altijd te kennen gegeven dat hij zichzelf in de eerste plaats beeldhouwer voelde.[1]

Biografie

Jeugdjaren

Jan Wolkers was afkomstig uit een gereformeerd milieu waar hij in zijn tienerjaren afstand van heeft genomen. De ouders van Wolkers (Jan Hendrik Wolkers sr., 1890-1976 en Jannetje van der Heijde, 1899-1979) kwamen oorspronkelijk uit Amsterdam en hadden in totaal elf kinderen, van wie Jan het derde was. Vader Wolkers bezat voor de Tweede Wereldoorlog een slecht lopende kruidenierswinkel in Oegstgeest.

Wolkers bezocht de mulo maar moest al snel van school wegens slechte cijfers en zo kon hij dan helpen in de winkel. Hij was onder andere dierenverzorger in een laboratorium van de Universiteit Leiden, was tuinman en schilderde landschappen. In de oorlog werkte Jan Wolkers eerst als jongste bediende in het distributiekantoor in Oegstgeest. Later dook hij onder. In de zomer van 1943 ontmoette hij Jan Vermeulen, met wie hij nauw bevriend raakte en die later de omslagen van zijn boeken zou gaan vormgeven. Hij nam les aan de Leidse schilderacademie *Ars Aemula Naturae* en hij leerde typen - de enige vaardigheid waarin hij ooit een diploma zou behalen. Kort na de bevrijding woonde Wolkers in Parijs.

Latere jaren

Jan Wolkers, 1963

Wolkers met Karina Gnirrep (1974)

Jan Wolkers was driemaal getrouwd. In 1947 huwde hij Maria de Roo (1923-1993).[2] Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren. Dochter Eva (1949) overleed op 10 juni 1951 door een ongeluk in bad. Deze traumatische gebeurtenis zou Wolkers later verwerken in de roman *Een roos van vlees* uit 1963.

In 1958 trouwde Wolkers in Frankrijk met Annemarie Nauta (1937). Het huwelijk zou niet lang duren. Deze periode vormde later de inspiratie voor de roman *Turks fruit*. Olga, de hoofdpersoon uit dit boek, was gebaseerd op Nauta. Met Olga's kanker en haar overlijden in *Turks fruit* symboliseerde Wolkers het rouwproces dat hij doormaakte na het verbreken van de relatie met haar.

In 1963 ontmoette Wolkers de toen 17-jarige Karina Gnirrep. Zij woonde schuin tegenover zijn atelier in de Uiterwaardenstraat. Zij is een dochter van Piet Gnirrep, die tijdens de oorlog vanwege zijn bijdrage aan het organiseren van de Februaristaking tot tien jaar gevangenisstraf was veroordeeld, waarvan hij er vier in een Duitse gevangenis heeft doorgebracht en Johanna Harthoorn, die tijdens de oorlog aan het CPN-verzet had bijgedragen. Karina trok kort daarna bij Wolkers in in het woonatelier in de Zomerdijkstraat 22 in de Amsterdamse Rivierenbuurt, waar Wolkers sinds 1950 woonde. Tevens

woonden ze in hun tuinhuisje op het volkstuintencomplex Amstelglorie aan de Jan Vroegopsingel.[3] In 1980 verhuisde het paar van Amsterdam naar de buurtschap Westermient op het eiland Texel. In 1981 trouwde Wolkers met Gnirrep. In hetzelfde jaar werden hun tweelingzonen geboren.

In 2002 en 2003 zond VPRO's Villa Achterwerk twee seizoenen lang de serie De Achtertuin van Jan Wolkers uit, over planten en dieren in de tuin die Wolkers en Karina bij hun huis op Texel hadden aangelegd.

Voor de Europese Parlementsverkiezingen 2004 en de Tweede Kamerverkiezingen 2006 stond Wolkers als lijstduwer op de lijst van de Partij voor de Dieren.

In 2006 werd Wolkers ereburger van Texel.[4] Ook andere gemeenten die zich met Wolkers en zijn werk verbonden voelen, eren zijn nagedachtenis. Zo zijn er in Oegstgeest, Leiden, Voorschoten, Groningen, Kloetinge en Utrecht straten, singels en lanen naar Jan Wolkers vernoemd.

Vanaf 2013 wordt jaarlijks de Jan Wolkers Prijs toegekend aan het beste Nederlandse natuurboek. Overlijden

Jan Wolkers overleed in zijn slaap op vrijdag 19 oktober 2007, een week voor hij 82 jaar zou worden, in zijn huis op Texel. De week ervoor was Wolkers met wondroos opgenomen in het Gemini-ziekenhuis in Den Helder. Daar werd op 15 oktober geconstateerd dat hij aan een levercirrose leed, die niet meer te behandelen was.[5]

Wolkers werd op 24 oktober gecremeerd. De plechtigheid op de begraafplaats De Nieuwe Ooster in Amsterdam was rechtstreeks op tv te volgen. Er werd gesproken door De Bezige Bij-directeur Robbert Ammerlaan, de Volkskrant-hoofdredacteur Pieter Broertjes, historicus Maarten van Rossem, cultuurminister Ronald Plasterk, schrijver Remco Campert en Wolkers' weduwe Karina. Zoon Tom en Leonie Hulsman, de vriendin van zoon Bob, zongen een zelfgeschreven lied.[6] De as van Wolkers werd later begraven onder de tulpenboom in zijn tuin.[7]

Enkele maanden voor zijn dood had Wolkers literair journalist Onno Blom toestemming gegeven voor het schrijven van zijn biografie.[8] Het boek Het litteken van de dood. De biografie van Jan Wolkers verscheen in 2017 en won een jaar later de Nederlandse Biografieprijs.

Het persoonlijke en literaire archief van Jan Wolkers is sinds 2019 beschikbaar in de Universiteitsbibliotheek Leiden.[9][10]

De kunst
Schrijver

Wolkers' debuut als schrijver vond plaats in 1961 toen de verhalenbundel Serpentina's petticoat uitkwam. In het openingsverhaal 'Het tillenbeest' steelt de hoofdfiguur uit een naburig kasteel een beeld, dat de sfinx voorstelt uit Sophocles' tragedie Koning Oedipus. Het verhaal gaat terug op autobiografische ervaringen: het werkelijk bestaande beeld werd in 2013 door de zus van de auteur teruggegeven aan kasteel Oud-Poelgeest, de rechtmatige eigenaar. Daar staat het in de Drakenzaal.[11]

In 1962 verscheen de eerste roman van Wolkers: Kort Amerikaans. Daarna verscheen er geregeld een nieuw boek van zijn hand. In 1969 verscheen Turks fruit, Wolkers' grootste literaire succes. Het boek werd in 1973 door Paul Verhoeven verfilmd, met hoofdrolspelers Rutger Hauer en Monique van de Ven.

Wolkers' gereformeerde afkomst komt veelvuldig terug in zijn romans. Verder kenmerken zijn romans

zich door een grote openheid over seksualiteit. Hij was een van de eerste literaire schrijvers die zo ver gingen. De eerste uitgever van Wolkers vond dat er te veel "vieze woorden" in zijn boeken stonden, en dat Wolkers deze door Latijnse termen moest vervangen. Wolkers stelde daar tegenover dat de dingen die hij beschreef nu eenmaal voorkomen in de maatschappij en het leven. Hij vond daarom de expliciete beschrijvingen in zijn verhalen verantwoord. Ook wees hij erop dat over al deze zaken in "grote boeken", zoals de Bijbel, evenzeer op niet mis te verstane wijze wordt verhaald.

De boeken van Wolkers hebben sterk autobiografische elementen en in sommige speelt de afgunst tegenover de (schoon)ouders een rol.

Andere thema's die veel voorkomen in het werk van Wolkers zijn (lichamelijk) verval en de dood. Op zijn eerste schilderijen gebruikte hij ook het thema dood, dat waren bijvoorbeeld stillevens met schedels. Wolkers kwam vroeg in aanraking met de dood. Tijdens de Tweede Wereldoorlog, op 30 augustus 1944, overleed zijn oudste broer, Gerrit Johannes Wolkers, op 22-jarige leeftijd aan difterie.

In 2007 schreef Wolkers speciaal voor de postzegels van de Weken van de Kaart 2007[12] een gedicht, dat door grafisch ontwerper Lex Reitsma werd verwerkt. De zee, de ruimte en het licht van Texel, en 'De geboorte van Venus' van de Italiaanse schilder Botticelli inspireerden Wolkers tot het gedicht voor de postzegels.

In augustus 2007 sprak Jan Wolkers in zijn huis op Texel zelf het luisterboek Turks fruit in, dat in oktober van dat jaar verscheen.

Karina Wolkers (2017)

In 2007 was hij de auteur van de tekst voor het op 19 december uitgezonden Groot Dictee der Nederlandse Taal. Als Wolkers niet twee maanden voor het evenement was overleden, zou hij het dictee zelf, waarschijnlijk via een satellietverbinding tussen Texel en Den Haag, hebben voorgedragen. Nu werd hij vervangen door zijn echtgenote en muze Karina die in zijn plaats het dictee voorlas. Hiermee is Jan Wolkers de enige schrijver die het dictee niet zelf heeft voorgedragen tijdens de uitzending. Wolkers had het dictee in augustus voltooid en daarmee werd het officieel zijn "laatst bekende tekst". Het was niet, zoals vaak bij het Groot Dictee, een willekeurige verzameling lastig te spellen woorden, bijeengehouden door een dun verhaaltje zonder plot, maar qua vorm en inhoud een 'echte Wolkers', compleet met bijbel, engelen, seks en 'geschilderde' taal.

Geweigerde lof

In 1963 kreeg zijn boek *Serpentina's petticoat* de literatuurprijs van de gemeente Amsterdam. Wolkers stuurde de prijs in 1966 weer terug uit protest tegen het optreden van de politie bij de rellen rond het huwelijk van Beatrix en Claus.

Jan Wolkers weigerde ook de Constantijn Huygens-prijs (1982) vanwege het feit dat in zijn ogen het vorige werk miskend werd.

In 1989 werd hem de P.C. Hooft-prijs toegekend. Hij weigerde die, omdat stripauteur Marten Toonder nog nooit een grote literatuurprijs had gekregen, maar ook omdat hij vond dat hij al eerder prijzen had verdiend voor zijn boeken.

Een procedure om hem een koninklijke onderscheiding te geven werd stopgezet omdat verwacht werd dat hij die ook zou weigeren.

De enige prijs die Wolkers wel aannam, was de Busken Huetprijs 1991, voor zijn essays *Tarzan in Arles*.

Publicaties

Romans

1962 - Kort Amerikaans
1963 - Een roos van vlees
1965 - Terug naar Oegstgeest
1967 - Horrible tango
1969 - Turks fruit
1974 - De walgvogel
1977 - De kus
1979 - De doodshoofdv�inder
1980 - De perzik van onsterfelijkheid
1981 - Brandende liefde
1982 - De junival
1983 - Gifsla
1984 - De onverbiddelijke tijd

Novellen

1975 - Dominee met strooien hoed
2005 - Zomerhitte (Boekenweekgeschenk)

Verhalenbundels

1961 - Serpentina's petticoat
1963 - Gesponnen suiker
1964 - De hond met de blauwe tong
1981 - Alle verhalen
1984 - Sprookjes van de kust
1985 - 22 sprookjes, verhalen en fabels
1988 - Kunstfruit en andere verhalen
1989 - Jeugd jaagt voorbij
1991 - Wat wij zien en horen (samen met Bob en Tom Wolkers)
2003 - De achtertuin (boek bij televisieserie)

Essays

1987 - Een paradijsvogel boven het aardappelloof
1988 - De bretels van Jupiter
1990 - De drijfschaal van Van Gogh
1991 - Tarzan in Arles
1994 - Rembrandt in Rommeldam
1995 - Zwarte bevrijding (Boekenweek)
1996 - Icarus en de vliegende tering
1997 - Mondriaan op Mauritius
1998 - Het kruipend gedierte des aardbodems
2000 - Wolkers in Wolkersdorp
2001 - De schuimspaan van de tijd

Verhalen & Essays

2007 - Waddenboek

Toneel

1963 - Wegens sterfgeval gesloten. Commedia della morte
1963 - De Babel. Toneelstuk in drie bedrijven

Gedichten

Muurgedicht De herinnering in Oegstgeest

2000 - Jaargetijden
2003 - Wintervitrines
2008 - Verzamelde gedichten (na overlijden)

Columns

1999 - Omringd door zee
2001 - De weerspiegeling

Lezing

1990 - Op de vleugelen der profeten / On the wings of the prophets
1999 - De nagels van God
2000 - Een cilinder vol zeegeruis
2003 - De grazige weiden

Dagboeken

2005 - Dagboek 1974
2006 - Dagboek 1969
2007 - Dagboek 1972
2007 - Dagboek 1976
2009 - Dagboek 1967
2010 - Dagboek 1975
2012 - Dagboek 1970
2014 - Dagboek 1971
2025 - Dagboek 1968

Brieven

2005 - Ach Wim, wat is een vrouw? (brieven aan een jeugdvriend)
2010 - Brieven aan Olga (brieven aan Annemarie Nauta)

Documentaires

Met Godfried Bomans naar Rottumerplaat

1971 - Groeten van Rottumerplaat (autobiografisch)
1971 - Werkkleding (autobiografisch)
1996 - Tijd bestaat niet: Leven & Werk van Jan Wolkers (autobiografisch)
2007 - Rottumerplaat (verkorte versie van 'Groeten ..' in de serie Literaire juweeltjes)

Audio-cd

2006 - 2 Texel: Drummers Double Bill & Jan Wolkers[13]

Luisterboeken

1987 - Jan Wolkers leest
1989 - Twee verhalen, Jan Wolkers leest voor
1998 - Omringd door zee
2001 - Onbeperkt houdbaar
2003 - De achtertuin van Jan Wolkers
2005 - Mijn stem brandt in mij
2005 - Jan Wolkers leest De achtste plaag
2006 - Alleen op een eiland
2007 - Turks fruit

Kunstboek

1999 - De spiegel van Rembrandt (voor kinderen)
2000 - Wandelen in dromen (agenda 2000 Teylers Museum Haarlem)

Beeldverhaal

Striptekenaar Dick Matena heeft een stripversie gemaakt van Wolkers' roman Kort Amerikaans. In april 2006 overhandigde hij het eerste exemplaar aan de schrijver. De strip werd in drie delen op de markt gebracht.
2016 - Turks Fruit een beeldroman door Dick Matena

Prentenboek

In augustus 2008 kwam het prentenboek 'Het was wel een heel lief varkentje' uit, het eerste fictieboek voor kinderen geschreven door Jan Wolkers.

Verfilmingen

Turks fruit (1973), regie Paul Verhoeven, met onder anderen Rutger Hauer en Monique van de Ven
Kort Amerikaans (1979), regie Guido Pieters, met onder anderen Derek de Lint, Cristel Braak en Joop Admiraal
Brandende liefde (1983), regie Ate de Jong, met onder anderen Peter Jan Rens en Monique van de Ven
Een roos van vlees (Zweedse verfilming) (1985), regie Jon Lindström
Terug naar Oegstgeest (1987), regie Theo van Gogh, met onder anderen Tom Jansen en Geert de Jong
Zomerhitte (2008), regie Monique van de Ven, met onder anderen Sophie Hilbrand en Waldemar Torenstra.

Daarnaast is door het Humanistisch Verbond in 1998 nog het verhaal De wet op het kleinbedrijf verfilmd en op video uitgebracht. Regisseur Kees Vlaanderen won hiermee in 1999 de Genève Europa Prijs voor het beste tv-script.

Schilder

1964: Jan Wolkers bestudeert een werk van George Segal in het Stedelijk Museum

Wolkers studeerde voor beeldend kunstenaar in Den Haag en Amsterdam. In Amsterdam tot 1953 aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten. Van 15 juli tot 14 augustus 1954 volgde Wolkers de Internationale Sommerakademie für bildende Kunst in Salzburg, die in 1953 door Oskar Kokoschka was opgericht. Daarvoor kreeg hij een beurs van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Hij kreeg er les van de Italiaanse beeldhouwer Giacomo Manzù. In 1957 kreeg hij een Franse beurs om bij Ossip Zadkine te studeren in Parijs.

Wolkers signeerde zijn schilderijen soms aan de achterzijde, net als Mondriaan, omdat hij vond dat de handtekening detoneert met het werk. Zijn schilderijen ontstaan, stelde Wolkers in 2007, uit wat hij in eenzaamheid in zichzelf verzamelt. Daar moet hij rustig voor leven. Inspiratiebronnen voor zijn abstracte werken zijn de zee, het landschap en de rust.

Ook ontwierp Wolkers veel posters: in de jaren zestig voor het Komitee Bevrijdingsfront Vietnam (1968) en voor de CPN, voor het Nederlands Palestina Komitee (1973)[14] en verder onder meer een anti-apartheidsaffiche in de vorm van een hakenkruis (1978) en een affiche voor de PSP (1987).

Watersnoodmonument (1957), Kruiningen

Monument voor milieu en toerisme (1992), bij Blauwe Hand aan de oever van de Belterwiede
Beeldhouwer

In 1956 ontving Jan Wolkers voor zijn bronzen beeld Jongen met haan de Sint-Lucas medaille.[15][16] Ook in 1956 kreeg hij zijn eerste belangrijke opdracht, het Watersnoodmonument in Kruiningen. Het eerste ontwerp voor dit monument was voor die tijd revolutionair: het ontwerp was helemaal van glas. Waarschijnlijk is Wolkers de eerste ter wereld die zo vroeg een beeld van glas gemaakt heeft. Dit eerste ontwerp werd afgewezen. In 1957 werd het monument voltooid, een bronzen beeld van een jonge vrouw met een verdronken kind op haar arm, ter herinnering aan de watersnood van 1953 in Zeeland.[17] In 1959 volgde een titelloos werk voor het Centraal Laboratorium van de Bloedtransfusiedienst in Amsterdam-Slotervaart.

Zijn beelden zijn vaak het slachtoffer van vandalisme. Voorbeelden hiervan zijn het Auschwitz-monument in Amsterdam en het monument op de dijk bij Ceres op Texel. Vermoedelijk speelt daarbij een rol dat Wolkers veel gebruikmaakt van glas en dat de kwetsbaarheid die dit materiaal uitstraalt bij sommigen vernielzucht opwekt. Zo werd een glazen werk in zijn geboorteplaats Oegstgeest vernield. Na restauratie werd het verplaatst naar een nieuwe locatie vóór het gemeentehuis, waar het sindsdien permanent met camera's wordt bewaakt. Als reactie op de vernieling van het monument bij Ceres in 2003 maakte Wolkers bekend dat hij minder met glas en meer met staal zou gaan werken. Het Jac. P. Thijsse-monument in de vijver bij de Elemert op Texel bevat inderdaad meer staal, maar glas is er nog steeds substantieel in aanwezig. Het Monument voor de Tachtigers in het Oosterpark uit 1992 is geheel van roestvast staal. Het Theo Thijssenmonument op De Nieuwe Ooster is grotendeels van glas. Zijn Monument voor Joop den Uyl in Zaanstad uit 1990 is samengesteld uit staal en glas.
Museum

Eind 2007 deelde Karina Wolkers mee dat zij de gemeente Leiden heeft weten te interesseren voor een museum of een plek waar Wolkers schilderijencollectie zijn plaats kan vinden. Daarin zal ook zijn literair archief met zijn brieven moeten worden opgenomen. De voorkeur voor Leiden komt voort uit het feit dat Wolkers daar naar de tekenacademie ging. Het was ook de eerste stad waar hij musea bezocht. De vormgeving en de locatie van het museum stonden ter discussie. Men dacht aan het Stedelijk Museum De Lakenhal of het Natuurhistorisch Museum Naturalis. Karina Wolkers zei in dit verband dat "museum wat te statisch klinkt. Het moet iets swingenders worden, waar ook films van anderen getoond kunnen worden, met aandacht voor geschiedenis".[18]

Op 21 oktober 2008 werd in De Lakenhal een tijdelijke tentoonstelling van Wolkers' werk geopend met een looptijd tot 15 februari 2009. In 2019 werden de overige schilderijen en reliëfs uit de nalatenschap van de kunstenaar van Texel overgebracht naar De Lakenhal.[19] Het Wolkersarchief en zijn tekeningen kwamen in hetzelfde jaar naar de Universiteitsbibliotheek Leiden.[20]

Bestseller 60

Boeken met noteringen in de Nederlandse Bestseller 60 Jaar van

verschijnen Datum van

binnenkomst Hoogste

positie Aantal

weken Opmerkingen[21]

De achtertuin 2003 13-12-2003 35 1

Dagboek 1974 2005 19-03-2005 15 2

Terug naar Oegstgeest 2005 19-03-2005 47 2

Turks fruit 2005 19-03-2005 59 2

Kort Amerikaans 2005 26-03-2005 4 5

Brandende liefde 2007 13-01-2007 16 2

Het was wel een heel lief varkentje 2008 13-09-2008 32 1

Zomerhitte 2013 30-03-2013 39 1 met Dvd

Zie ook

Lijst van Nederlandse beeldhouwers

Noten

Paul Steenhuis, Als beeldhouwer beeld ik het leven uit. NRC (20 oktober 2007). Gearchiveerd op 29 oktober 2021. Geraadpleegd op 23 december 2018.

Maria Lena de Roo, geboren 19-1-1923 te Goes, apothekers-assistente, overleden 19-12-1993 te Amsterdam

Heringerichte tuinhuis van Jan Wolkers waar hij boeken schreef. Opening door Karina Wolkers en Onno Blom via website Amstelglorie 3 juni 2018. Gearchiveerd op 1 september 2018.

Texel maakt Jan Wolkers ereburger, Brabants Dagblad, 24 maart 2006

Zie o.a. Jan Wolkers (81) overleden in de Volkskrant van 19 oktober 2007, Jan Wolkers: 'Zo is het genoeg' in de Volkskrant van 24 oktober 2007 en Crematie Jan Wolkers rechtstreeks op televisie op Literatuurplein.nl. Gearchiveerd op 18 augustus 2016.

Crematie Jan Wolkers rechtstreeks op televisie op Literatuurplein.nl. Gearchiveerd op 18 augustus 2016.

Tulpenboomherfstgeel, NRC Handelsblad, 22 september 2010

Wolkers geeft toestemming voor biografie, Trouw, 30 juni 2007

Karina Wolkers: 'Het ruimt ook wel lekker op', website Universitaire Bibliotheken Leiden, 19 oktober 2018. Gearchiveerd op 23 januari 2022.

Leiden verwerft artistieke nalatenschap Jan Wolkers website Universitaire Bibliotheken Leiden, 19 oktober 2018.

Bart Temme, 'Nieuws: Zus van Jan Wolkers geeft "tillenbeest" terug.' Tzum, literair weblog, 6 maart 2013. Geraadpleegd op 29 januari 2016.

Leven en werk van Jan Wolkers centraal op postzegels. Bijzondere postzegels cadeau tijdens de Nationale Weken van de Kaart 2007, TNT Post. Gearchiveerd op 22 november 2008.

Drummers Double Bill

Nederlands Palestina Komitee, over ons. NPK. Gearchiveerd op 23 september 2021. Geraadpleegd op 23 september 2021.

"De auteur van deze week: Wolkers, Jan", Literair Nederland

Jan (Hendrik) Wolkers (1925), Kunstbus

Van Tetterode maakte eerste ontwerp belangrijk kunstwerk Wolkers, Tettero

"Wolkers krijgt eigen museum", NRC, 26 december 2007. Gearchiveerd op 5 maart 2016.

Lakenhal.nl, Presentatie Jan Wolkers, 2019. Gearchiveerd op 31 mei 2023.

Wolkersinleiden.nl, Jan Wolkers in de Leidse Universiteitsbibliotheek, 2019. Gearchiveerd op 31 mei 2023.

Jan Wolkers. De Bestseller 60 (2003). Geraadpleegd op 19 juni 2024.

Over Jan Wolkers

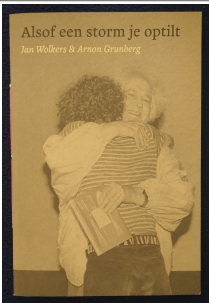
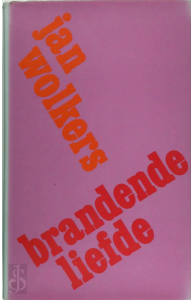
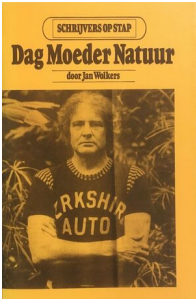
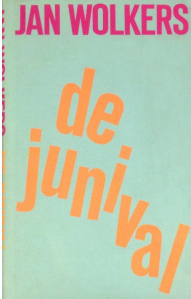
Murk Salverda, Erna Staal: Tijd bestaat niet. Leven en werk van Jan Wolkers, De Bezige Bij, Amsterdam, 1996 - Schrijversprentenboek 38. Online: Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (geraadpleegd 13-03-2012).
Paul Steenhuis, Murk Salverda, Erna Staal: Jan Wolkers. Schilderijen, tekeningen, beelden, Waanders, Zwolle, 2002.
Steye Raviez, Coen Verbraak: Jan Wolkers Foto, De Bezige Bij, Amsterdam, 2007.
Onno Blom: Zo is het genoeg. Het laatste jaar van Jan Wolkers, De Bezige Bij, Amsterdam, 2008.
Onno Blom, Irma Boom: Marszwart & titaanwit, De Bezige Bij, Amsterdam, 2008 - bij tentoonstelling in Stedelijk Museum De Lakenhal.
Onno Blom, Het litteken van de dood. De biografie van Jan Wolkers. Amsterdam, 2017 (proefschrift).
Onno Blom, Amstelglorie. De volkstuin van Jan Wolkers. Amsterdam, Bezige Bij, 2018.

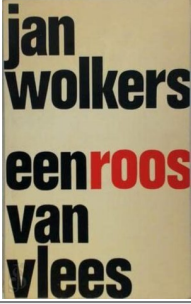
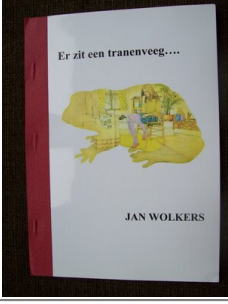
Externe links

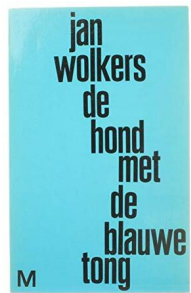
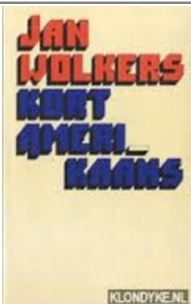
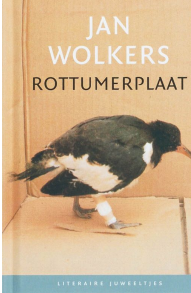
Auteursinformatie Jan Wolkers, Nederlandse literatuur door L. de Groot
Biografieën, werken en teksten bij de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (dbnl)
Jan Wolkers Archief Universitaire Bibliotheken Leiden
Jan Wolkers 1925 - 2007, NPO
Nieuws over Jan Wolkers 2007, Wolkers' fragmenten
IM Jan Wolkers in woord en beeld, VPRO (video, audio, audioboeken e.d.)
ANP Historisch dossier: Jan Wolkers
Dossier: Jan Wolkers (1925-2007) Koninklijke Bibliotheek (Nederland)
Wolkers in Leiden Universitaire Bibliotheken Leiden en Museum De Lakenhal
Jan Wolkers op Texel
De Tien geboden van Jan Wolkers, Trouw, 28 dec 2002 (Jan Wolkers bevraagd over de Tien geboden uit de Bijbel)
Jan Wolkers bezwoer de dood door hem te bespotten, Novum Nieuws / Nieuws.nl, 19 oktober 2007 (levensloop)
Wolkers, compromisloos beeldhouwer, Trouw, 20 oktober 2007 (recensie over zijn kunstenaarschap)
Jan Wolkers 1925-2007: Zinnelijk en ontroerend, Trouw, 20 oktober 2007 (recensie over zijn schrijverschap)
Wolkers voor velen symbool van verplating, Nederlands Dagblad, 20 oktober 2007 (orthodox-gereformeerde recensie)
In welke boeken zijn de verhalen van Wolkers opgenomen?

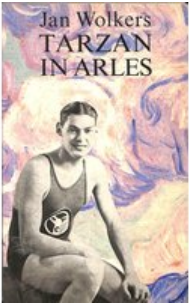
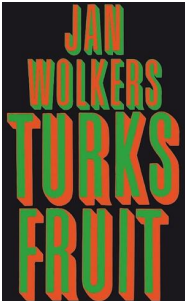
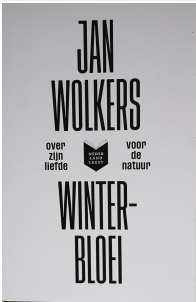
(en) Pictogram film Jan Wolkers in de Internet Movie Database
(en) Werken van of over Jan Wolkers in bibliotheken (volgens de WorldCat-catalogus)
KRO-Profiel: Jan Wolkers, februari 2007
Aparte link naar de video hieruit

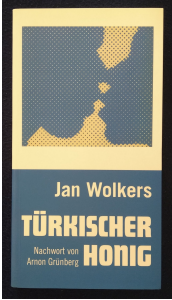
Collectie

Page	item_type	versie	Druk	Jaar	Cover Image
Alsof een storm je optilt	boek		1	2021	
Brandende Liefde	boek		1	1981	
Dag moeder natuur	boek			2007	
de junival	boek	1e druk paperback	1	1982	
de_perzik_van_onsterfelijkheid	boek		1	1980	

Page	item_type	versie	Druk	Jaar	Cover Image
de_walgvogel	boek	Meulenhoff editie, Band 375		1995	
Dominee met de strooien hoek	boek			1990	
doodshoofvlinder_de	boek		4		
Een roos van vlees	boek				
er_zit_een_tranenveeg	boek	14/99		2008	
gesponnen suiker (1e druk)	boek			1963	

Page	item_type	versie	Druk	Jaar	Cover Image
gesponnen_suiker_gesign	boek		2	1964	
gifsla	boek		4	1998	
de hond met de blauwe tong	boek			1999	
Kort Amerikaans	boek			1979	
Omringd door zee	boek			1999	
Rottumerplaat	boek			2007	

Page	item_type	versie	Druk	Jaar	Cover Image
Serpentina's petticoat	boek		16	1971	
Tarzan in Arles	boek		1	1991	
turks_fruit	boek			2011	
winterbloei	boek			2019	
zomerhitte	boek			2005	
zwarte_bevrijding	boek			1995	

Page	item_type	versie	Druk	Jaar	Cover Image
Turkischer Honig	boek		1	2012	

[CSV Export](#)

From:

<https://wiki.kanaalweg.sasteren.nl/> - Sasteren-Wiki

Permanent link:

https://wiki.kanaalweg.sasteren.nl/sasteren/auteurs/jan_wolkers?rev=1756044745

Last update:

2025/08/24 14:12

